

ikke ret kunne komme til at ansætte Følk i Soldvæsenet, medmindre de høre lidt til den finere Klasse; dersom vi derimod tage paa lidelige, sunde og raske Følk uden at gjøre Fordring paa, at de skulle have Nogetsomhelst af, hvad man kalder Dannelse, troer jeg, man kunde sige, at vi have foreslaaet Sætter for disse Bestillinger, der paa ingen Maade kunde kaldes ubillige. Der er ikke Spørgsmaal om, at vi ved Lovbud, saaledes som den høitærede Finansminister sagde, ville forhindre Følk fra at gifte sig; men vi maae dog virkelig overlade til Bedkommende selv, om de strax vilde stifte Familie, eller om de vilde vente dermed, indtil de ved udmærket dygtig Tjeneste have bragt sig op til en saa meget høiere Løn, at de med nogenlunde Tryghed kunne gjøre det. — Jeg beder igjen det høie Thing tilgive mig, at jeg har maattet nævne disse Punkter; men det er en saare vigtig Sag, jeg har fremdraget, og jeg haaber at skulle blive fri for nogenfinde mere at komme ind paa, hvad man kunde kalde personlige Spørgsmaal.

J. Nee: Af den Betænkning, som Udvalget er fremkommet med, vil det sees, at Fleertallet har fremsat et Forslag, der gaaer ud paa, at en Deel af vore mindre Soldsteder sammendrages til større Soldkredsse. Det heder herom endvidere i Betænkningen: „I den eller de Søjbstæder, hvor Soldforvalteren ikke selv havde Bopæl, maatte der være Oppbeholdningscontrollører, som kunde selvstændig lede og udføre de daglige, løbende Forretninger“, men derefter tilføies, at de dog skulle være „under et Overtilsyn af Soldforvalteren, medens denne let og hurtigt ved Nutidens Communicationsmidler kunde komme tilstede, naar i Undtagelsestilfælde Controlløren ansaae hans Nærværelse fornøden“. Dette Forslag maa jeg ansee for meget uheldigt, og det forekommer mig, at de Betragtninger, som det ærede Medlem fra Nyborg (C. B. Nyholm), der er Formand for Udvalget, i forrige Møde fremkom med til Forsvar for Forslaget, ligesom ogsaa de Yttringer, der fremkom fra den ærede Ordfører, ingenlunde ere fyldestgjørende. Det er bekjendt, at for en Række af Aar siden — det er vel henved 30 Aar siden

— fandtes omtrent en lignende Ordning som den, der her er bragt i Forslag, tilbeels i Sjælland. Der var flere mindre Søjbstæder, som saavne selvstændigt Soldvæsen; men det er ogsaa vist, at dette i høi Grad hidrog til at skade Kjøbstædernes Handel, i hvilken Henseende jeg kun skal antyde, at ifølge den Betyrkvning, der finder Sted mellem By og Land, er det indlysende, at man skader hele Landet, naar man skader Handelen i Byerne. Det er nu vel imellem 20 og 30 Aar siden, at der heri skete en heldig Forandring; men vil man nu følge Fleertallets Forslag, vil man efter min Overbeviisning gjøre det første Skridt til en beklagelig Tilbagegang. Det ærede Medlem fra Nyborg sagde, at en saadan Tilstand finder Sted for Diebliffet paa Bornholm. Jeg kjender ikke noie Forholdene paa denne D, men efter hvad der er sagt mig, kjender det ærede Medlem fra Nyborg heller ikke nøiagtigt Forholdene; thi vel findes der kun een Soldinspecteur, nemlig i Rønne, men i de andre Smaabyer findes der Soldcontrollører, som, efter hvad der er sagt mig, handle fuldkommen selvstændigt, idet der ikke er nogetsomhelst Tilfælde, hvori de behøve at henvende sig til Soldinspectøren i Rønne. Efter hvad der er sagt mig, skal Inspectøren kun een eller to Gange om Aaret reise omkring i de mindre Byer for at eftersee Kassebeholdningen og Skigt; men derimod med Hensyn til Clareringer, og hvad dermed staaer i Forbindelse, handle Controllørene fuldkommen selvstændigt. Man kan ogsaa være temmelig sikker paa, at naar man siger, at Soldinspectøren kun skal tilkaldes „i Undtagelsestilfælde“, da vilde saadanne Undtagelsestilfælde efterhaanden blive meget hyppige, thi Controlløren vil meget ofte, for at blive fri for Ansvar, søge at indhente Betænkning fra Inspectøren; men herved lider Handel og Skibsart i en væsentlig Grad. Det ærede Medlem fra Nyborg kunde ikke indsee, at der herved kunde skee nogen Skade for Handelen; men hvis man f. Ex. vilde gjøre Tjen til een Soldkreds, og Nyborg derved kom til at miste den Selvstændighed med Hensyn til Soldforretninger, som denne By for Diebliffet har, da vilde, derom kan det ærede Medlem